

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

T 070-456 0000
F 070-456 1111

Ons Kenmerk:
IENW/BSK-2019/13493

Bijlage(n)
2.

Datum

Betreft Gewasbescherming buiten de landbouw; stand van zaken

Geachte voorzitter,

In mijn brief van 20 december 2017 (Kamerstuk 27858, 416) heb ik u geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen buiten de landbouw. Ter uitvoering van mijn toezegging in die brief informeer ik u thans over de trends in de verkoop van gewasbeschermingsmiddelen voor particulier gebruik en over de mogelijkheden voor een solide juridische grondslag voor een eventueel gebruiksverbod.

Daarnaast informeer ik u over enkele recente ontwikkelingen in verband met het professioneel gebruik van gewasbeschermingsmiddelen buiten de landbouw.

Particulier gebruik

Trends in verkoopcijfers particulier gebruik

De bijgevoegde analyse van verkoopcijfers laat zien dat de verkoop van onkruidbestrijdingsmiddelen op basis van de werkzame stof glyfosaat structureel met bijna een derde is afgenomen. In 2014 werd nog ruim 30.000 kilogram werkzame stof verkocht, maar in de jaren 2015 tot en met 2017 bedroeg de verkochte hoeveelheid steeds 21.000 kilogram per jaar.

Doelstelling van het beleid was een halvering in 2016 van de verkoop van middelen op basis van de werkzame stof glyfosaat (Kamerstuk 27858, 392).

Een oorzaak van de afname in de verkopen is dat particulieren uitwijken naar middelen op basis van andere werkzame stoffen. Ook worden producten toegepast die niet door het Ctgb zijn beoordeeld en voor onkruidbestrijding zijn toegelaten tot de Nederlandse markt (zoals chloor of azijn). Deze producten hebben eveneens nadelige effecten voor mens, dier en milieu. Dit jaar zal ik daarom inzetten op maatregelen die het uitwijkgedrag moeten voorkomen. De resultaten daarvan zal ik betrekken in de eindevaluatie van de Green Deal Verantwoord particulier gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Deze eindevaluatie start volgens planning eind 2019.

Juridische grondslag verbod particulier gebruik

Tegelijk met de eindevaluatie zal ik een wetsvoorstel indienen dat het juridisch mogelijk maakt een verbod op het particulier gebruik uit te vaardigen. Het gaat daarbij om een kleine aanpassing van de wet; een eventueel verbod kan vervolgens in een algemene maatregel van bestuur worden neergelegd. Of ik u ook daadwerkelijk een concreet voorstel voor een verbod zal voorleggen, is afhankelijk van de resultaten van de eindevaluatie. Zoals reeds eerder gemeld, zal een eventueel verbod goed beargumenteerd moeten worden. De moeilijk aantoonbare winst van een verbod voor mens en milieu, de beperkingen die het EU-recht met zich meebrengt en de lastige handhaafbaarheid van een dergelijk verbod, maken de motivering complex.

Professioneel gebruik

Op 21 juni 2018 heb ik u laatstelijk geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot het professioneel gebruik van gewasbeschermingsmiddelen buiten de landbouw (professioneel geb. Sindsdien hebben zich drie relevante ontwikkelingen voorgedaan.

Onderzoek effecten verbod professioneel gebruik

Het verbod op het professioneel gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op verhardingen buiten de landbouw is in maart 2016 in werking getreden. Onderzoek na twee seizoenen van onkruidbestrijding laat zien dat het verbod al vruchten afwerpt. De kwaliteit van het oppervlaktewater dat voor de drinkwaterbereiding wordt gebruikt, is verbeterd. Ik ga ervan uit dat voortzetting van de metingen zal aantonen dat deze trend de komende jaren doorzet. Het onderzoeksrapport heb ik als bijlage bij deze brief gevoegd.

Uitspraak rechtbank Den Haag

Op 16 januari 2019 heeft de rechtbank het verbod op het professioneel gebruik in stand gelaten. Brancheorganisaties Nefyto en Artemis waren een juridische procedure begonnen en betoogden dat het verbod onrechtmatig zou zijn en daarom ongeldig ('onverbindend') moest worden verklaard. De rechtbank oordeelde daarentegen dat het gebruiksverbod een acceptabele beperking vormt op het gebruik dat door het Ctgb was toegelaten. Voor zover het verbod een inbreuk vormt op het vrij verkeer van goederen, is die inbreuk gerechtvaardigd. Het verbod is noodzakelijk, geschikt en evenredig voor de bescherming van de (drink-)waterkwaliteit en de volksgezondheid¹. Hoger beroep is nog mogelijk.

Ik beschouw de uitspraak en de bovengenoemde onderzoeksresultaten als een stimulans om voort te gaan op de ingeslagen weg van verduurzaming van de gewasbescherming. Ook van overheden en andere terreinbeheerders mag een andere werkwijze worden gevegd ter bescherming van mens, dier en milieu.

Toezicht NVWA in 2017 en 2018

In de periode 2015 tot en met 2017 is op verschillende manieren bekendheid gegeven aan het gebruiksverbod. Vooral overheden en aannemingsbedrijven

¹ <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBDHA:2019:115>

(hoveniers en groenvoorzieners) zijn uitgebreid geïnformeerd over de wetgeving en een niet-chemisch beheer van de openbare ruimte. Vervolgens heeft de NVWA in 2017 en 2018 toezicht gehouden op de naleving van het gebruiksverbod. De NVWA heeft geconstateerd dat de communicatie niet alle gebruikers heeft bereikt. Het betreft met name (kleine) bedrijven, niet uit de groensector, die onkruidbestrijding in eigen beheer uitvoeren. Daarom zullen de communicatie en het toezicht door de NVWA dit jaar vooral worden gericht op verbetering van naleving door deze groep van gebruikers.

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Hoogachtend,

DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,

S. van Veldhoven - Van der Meer